

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
KARACAOĞLAN YERLEŞKESİ
AĞAÇLAR VE ÇALILAR KATALOĞU

Hazırlayan : Yard.Doç.Dr. Menderes Çenet

OSMANİYE-2012

1. *Abies cilicica* (Toros Köknarı)

Pinaceae

25-30 m'ye kadar boylanabilen konik tepeli herdem yeşil birinci sınıf orman ağaçlarıdır. Sürgünlere seyrek olarak dizilmiş iğne yapraklar açık yeşil renkli, 20-35 mm uzunluğunda olup alt yüzlerinde iki adet stoma bandı vardır. Kozalak büyük, 20-30 cm. uzunluğunda, 4-6 cm çapındadır. Ülkemizde Toros Dağları'nda doğal olarak yetişir. Aynı zamanda güzel bir park bitkisi. Güneşli ya da yarı gölge yerleri, rutubetli kumlu balçık toprakları tercih eder

2. *Acacia cyanophylla* (Kıbrıs akasyası)

Fabaceae

Vatanı Güneybatı Avustralya'dır. Kalın dallı, yuvarlak tepeli bir ağaçtır. Ortalama boyu 4 metredir. İlkbaharda salkım halinde yuvarlak sarı renkli çiçek açar. Toprak ve rutubet isteği az olduğu halde hızlı büyümesi nedeniyle park bahçe tanzimleri ile sahil ağaçlandırmalarında kullanılır. Güneşi sever. Tohumları Kıbrıs adasından getirildiği için Kıbrıs akasyası ismini almıştır. İzmir mimozasına dış görünüş olarak benzemektedir.

3. *Acacia horrida* (Büyük dikenli akasya)

Fabaceae

Doğu afrikanın torpik be subtropik alanlarında doğal olarak bulunan ağaç veya alılarıdır. Ayrıca, Asya, Hindistan ve Kuzey Amerika'da yayılış göstermektedir. Dev Bab l ismiyle anılmaktadır. Dikenli olan bu ağaçların dikenleri 9-10 cm'ye kadar olabilmektedir. Bu ağaçlar ahşap sanayinde, yem olarak hayvancılıkta ve it yapımında kullanılmaktadır.

4. *Aesculus hippocastanum* (At Kestanesi)

Sapindaceae

At kestanesi kışın yapraklarını döken ağaç ya da çalılardır. [Yapraklar](#) uzun saplı ışınsal tüysü 5-9 yaprakçıklı olup el görünüşünde kenarları dişli ya da düzdür. Dizilişi karşılıklı; kenarları düz veya dişlidir. Çiçekleri bir evcikli ya da erdişidir. [Meyve](#) üzeri dikenli veya düz büyük bir kapsüldür.

5. *Agave americana* (Sarı Sabır)

Asparagaceae

Anavatanı Orta Amerika'da bulunan Meksika'da yetişmektedir. Yaprakları rozet dizilişli, dikenli ve sivri uçlu olup, yaprak kenarları boyunca testere biçiminde, yeşil, mavimsi yeşil ve alacalı renklerde olup, üzerleri mumlu yapıdadır. Çiçekleri oldukça uzun bir sap üzerinde, küçük, kırmızımtırak yeşil renkli, sukkulent karakterli bitkilerdir.

6. *Ailanthus altissima* (Kokar ağaç)

Simaroubaceae

Kokar ağaç Mayıs-Haziran ayları arasında yeşilimsi sarı renkli çiçekler açan, kötü kokulu bir ağaç türüdür. Vatanı Uzakdoğu'dur. Buradan Avrupa ve Anadolu'ya yayılmıştır.

7. Albizia jülibrissin (Gülibrişim)

Fabaceae

15 m'ye kadar boy yapabilen küçük bir ağaç türüdür. İkili tüysü yapraklar karşılıklı dizilmiştir. Çok sayıda küçük yaprakçık bulunur, yaprak kenarları tamdır. Er dişi çiçekler pembe renklidir; çiçekler Temmuz ayında açar. Polenleri alerjik reaksiyona neden olabilir. Asya kökenli bir bitki olmasına rağmen -15 derece soğuğa dayanıklıdır.

8. *Armeniaca vulgaris* (*Prunus armeniaca*) (Kayısı)

Rosaceae

Kayısı 2-10 m yüksekliğinde, dikensiz ve tüysüz bir ağaçtır. Çiçekler beyaz veya pembe renkli olup, yapraklardan daha önce meydana gelirler. Meyvelerin üzeri tüylü olup, sarımsı-turuncu renkte eriksidir. Kayısı, coğrafik olarak dünyanın hemen hemen her yerine dağılmış olsa da daha çok Akdeniz'e yakın olan ülkelerde Avrupa, Orta Asya, Amerika ve Afrika kıtalarına yayılmış ve burada yetişme alanları bulmuştur. Dünya yaş kayısı üretiminde Türkiye birinci sıradadır.

9. *Arundo donax* (Kargı)

Poaceae

Tatlı su ve hafif tuzlu su içeren bölgelerde yetişen bir bitki türüdür. Akdeniz bölgesinde, Orta Doğu'da ve Hindistan'da yetişir. 6 metre boya kadar uzar eğer ideal koşulları bulursa 10 metreye uzadığı da görülmüştür. Yetişkin gövde, içi boş ve yaklaşık 2 cm çapındadır. 60 cm'ye kadar uzayabilen yapraklar 2-6 cm enindedir. Yaz sonu çiçeklenir. Gri-yeşil tüylü sorguca benzeyen 40-60 cm'lik çiçekler açar. Kök rizomlarıyla çoğalma gösteren kargı istilacı bir tür olarak tanınır.

10. Bougainvillea glabra (Gelin Duvağı)

Nyctaginaceae

Anavatanı Brezilya'dır. Yapraklı oval ve parlak yeşil;örtü yaprakları kırmızı, turuncu, mor renklerde ve çok gösterişli bir iç mekan süs bitkisidir. Çiçekleri krem-sarı renklerde ve gösterişsiz, tırmanıcı formda bitkilendir.

11. Bauhinia purpurea (Kelebek ağacı)

Fabaceae

Her dem yeşil veya yaprağını döken ağaççık formunda süs bitkisidir. İlkbaharda çiçek açar. Çiçek rengi pembedir. Vatanı Çin, Bermuda ve Hindistan'dır. 10 metreye kadar boy yapar. Minimum sıcaklık isteği 5-7° C 'dir. Mor çiçekleri olan ve yaprak döken ağaçlardır. Genellikle Akdeniz ve Ege sahillerinde görülmektedir.

12. *Berberis thurnbergii* (Hanım tuzluğu)

Berberidaceae

Kırmızı renkli yapraklı, çalı görünüşü ve dikenli formu ile dikkati çeker. 2-2,5 m'ye boylanır. İlbaharda çiçeklenmeye başlar. Derin süzek ve organik maddece zengin toprakları tercih eder. Tohum ve çelikle üretimi yapılır.

13. *Brachychiton populneus* (Japon kavağı)

Sterculiaceae

20 m.'ye kadar boylanabilen, 4 m.'ye kadar ta çapı yapabilen, konik tepeli, sık dokulu aa formunda bitkilerdir. Gövde çok düzgündür. Gövde kabuğu, gri- açık kahverengi, oldukça düzdür. Dallar yukarı doğru kıvrık durumdadır. Yapraklar 5.5- 8 cm. uzunluğunda, sivri uçlu ve uzun saplıdır 3 loplu veya düz, çok farklı şekillerde olabilir. Çiçekler an iek şeklinde krem renktedir ve emsiyemsi kurullar halinde bulunur.

14. Buddleja davidii (Kelebek alıısı)

Buddlejaceae

Kışın yaprağını döken 3-5 m boyunda bir çalıdır. Sürgünlere karşılıklı dizilmiş yaprakları, dar yumurtamsı ya da mızrak biçiminde, 15-25 cm boyundadır. Kenarları sık dişli ve sivri uçludur. Lila renkli, boğaz kısmı portakal renkte lekeli tüp şeklindeki çiçekler 15-25 cm uzunluğunda, dar bileşik salkım tipi kurullar oluşturur. Temmuz-eylül aylarında içek açarlar. içekli dönemde çok sayıda kelebek tarafından ziyaret edildiği için bu ismi almıştır. Doğal yayılış alanı Çin'dir. Park ve bahçelerde yaygın olarak kullanılır.

15. *Caesalpinia gilliesii* (Paşa bıyığı)

Fabaceae

Yapraklar iki kere tüysü, yaprakçıklar çok sayıda, tüysüz, dikdörtgensi, grimsi ve yeşil renklidir. Çiçekler sürgün uçlarında, bileşik salkım, çanak yapraklar dipte birleşik, ucu serbest, taç yapraklar 5 adet, altın sarısı renkli, evcikler 10 adet ve kırmızı renklidir. Çiçeklenme döneminden sonra 8-10 cm uzunluğunda bakla şeklinde açık sarı renkte meyveler oluşur. Meyvelerin oluşmaya başladığı periyot bitkininde o etkileyici görüntüsünü kaybetmeye başladığı periyottur.

16. Callistemon linearis (Fırça ağacı)

Myrtaceae

Ilıman bölgelerde, soğuğa dayanabilen, her dem yeşil bir çalıdır. Yavaş buyur, ancak ilginç çiçekleriyle çok dikkat çekicidir. Silindirik başak şeklinde çok sayıdaki çiçeklerin en büyük özelliği fırça şeklinde uzanan stamen (erkek organ)'leridir. Ilıman iklime sahip bölgelerde ev bahçelerinde yada sahil kesimlerinde kullanılabilir. Bitki boyu 3-4 metredir. Vatanı Güneybatı Avustralya'dır.

17. *Campis radicans* (Acem borusu)

Bignoniaceae

10 m.'ye kadar havai kökleri sayesinde tırmanabilen odunsu bir sarmaşıktır. Çiçeklerin dış yüzü portakal, içeri sarı renktedir. Çiçekler boru şeklindedir. Anavatanı Amerika olmasına rağmen ülkemize İran'dan geldiği için Acem Borusu ismi verilmiştir. Park ve bahçe düzenlemelerinde örtücü bitki olarak tercih edilir.

18. *Carpobrotus edulis* (Kazayağı)

Aizoaceae

Çok hızlı büyüyen Güney Afrika kökenli bu her dem yeşil yayılıcı bir bitkidir. Yaklaşık 30 cm kadar boy yapar ve 2 m'ye kadar yayılır. Sukkulent olan yaprakları koyu yeşil renktedir ve kesit olarak bakıldığında üçgeni andırır. Çiçek renkleri açık sarıdan pembemsi mora kadar değişir. Çiçeklenme periyodu yaz aylarına denk gelir. Bu dönemin ardından bitki yenilebilir ama lezzetsiz meyveler üretir.

19. *Casuarina equisetifolia* (Demir ağacı)

Casuarinaceae

30-40 m. boy, 40-50 cm. ve hatta 1 m. çap yapabilen ağaçlardır. Gençlikte sivri tepeli, daha sonraları yayvan bir tepeye sahip herdem yeşil bir ağaçtır. Dallar gövdeden oldukça dar bir açı ile çıkar. Yapraklar boğumların etrafında daire şeklinde dizilmişlerdir. Gövdenin mat boz renkli, pürüzlü bir kabuğu vardır. Düzgün gövde yapabildiği gibi bir çok ağaçta gövde kıvrıklığı dikkati çeker. Gövde profilleri değişik şekiller içerir

20. Cedrus atlantica (Atlas Sediri)

Pinaceae

Doğal olarak Cezayir ve Fas'ın Atlas dağlarında yetişir. Anavatanı Afrika olan bu ağaç doğal ortamında 35-40 metre boylanır ve 2.5-3 metre çap yapar. Bahçe şartlarında ancak 20-30 metre boya ulaşabilir.

21. *Cedrus libani* (Lübnan Sediri)

Pinaceae

40 m'ye kadar boylanabilen ağaçlardır. Kozalakların üzerlerinde bol reçine bulunmaktadır. Doğal olarak Güney Anadolu ve Lübnan'da yayılmış olup, batı sınırı Fethiye ve Köyceğiz'den başlar. Doğuya doğru Toros Dağları üzerinden uzanmakta, Göksun ve Kahramanmaraş yörelerinden bir kavisle güneye Nur Dağlarına yönelmektedir. Lübnan'da ancak Cebelübnan'da kalmıştır.

22. *Cerasus avium* (*Prunus avium*) (Kiraz)

Rosaceae

Giresun, Güney Kafkasya, Hazar Denizi ve Kuzeydoğu Anadolu'da doğal olarak bulunan bir meyve ağacıdır. Türkiye'de en kaliteli kirazlar Torosların kuzey yamaçlarında, Göksu Nehrinin kaynağında yer alan Korualan Kasabasında yetişir ve Gezlevi Kirazı olarak isimlendirilmektedir. Kiraz yetiştiriciliği ve üretimi olarak Afyonkarahisar ili Sultandağı ve Çay ilçeleri Konya Ereğli yöresinde çok meşhurdur. Bu kaliteli kirazın yetişme sebebi ise Sultandağları ve Akşehir ve Eber göllerin özel iklim koşulları oluşturmaktadır.

23. *Ceratonia siliqua* (Keçiboynuzu)

Fabaceae

Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü yerlerde doğal olarak yetişen ağaç formunda olan bir bitki türüdür. Akdeniz kıyılarında, Kıbrıs adası, Libya ve ABD'nin Kaliforniya bölgesinde bulunur. Türkiye'de Antalya'nın Alanya, Manavgat, Gazipaşa ilçeleri ile Mersin'in Anamur, Bozyazı, Aydınıcık, Gülnar ve Silifke ilçeleri ile Muğla'nın Marmaris ve Data ilçeleri dolaylarında küçük veya büyük gruplar halinde yetişmektedir. Keçiboynuzu meyveleri öksürük ilaçlarında kullanılır. Keçiboynuzu meyvesinden pekmez de yapılır. Afrodizyak özelliğiyle cinsel gücü artırdığına da inanılmaktadır.

24. *Cercis siliquastrum* (Erguvan)

Fabaceae

10 metreye kadar boylanabilen, tek gövdeli, yaprak döken, çalı görünümünde bir ağaçtır. Çiçekler 1,5-2 cm uzunluğunda kırmızı-mor 3-6 tanesi bir arada bulunur. Diğer bir önemli özelliği de toprağa azot bağlamasıdır. Nisan-Mayıs ayında açan çiçekleri hermafrodit olup yapraklanmadan önce açarlar. Uzun saplı olan çiçekler 3-8 çiçekli salkım kuruluşunda ve erguvan kırmızısı rengi ile çok dekoratiftir. Anavatanı Güney Avrupa ve Batı Asya'dır. Türkiye'de Ege ve Marmara Bölgesi'nde yayılış yapar. Bazı Hristiyan inanışlarına göre İsa'nın ihanet eden havarisi Yahuda kendini bu ağaca asmıştır.

25. *Citrus aurantium* (Turunç)

Rutaceae

Boyu 2-10 m arasında değişir. Yaprakları sert dayanıklı ve düz kenarlıdır. Meyvesi C vitamini bakımından zengindir. Kabuğunun altında sarımtırak, bazılarında ise kırmızı renkte sulu ve dilimli bir öz bulunur. Kabuklarından portakal esansı elde edilir. Eczacılıkta ve gıda sanayinde kullanılır. ieklerinden de portakal çiçeği esansı yapılır.

26. *Cryptomeria japonica* (Japon kadife çamı)

Cupressaceae

30 m.'ye kadar boylanabilen, 15 m.'ye kadar ta çapı yapabilen, piramidal tepe yapısına sahip, sık dokulu ağaçlardır. Gövde kabuğu kırmızımsı kahverengidir. Dallar genellikle gövdeye evreli olarak yerleşmişlerdir. İğne yapraklar sürgünlere 5 sıra üzerine dizilmiş, uçları sivri, 3-4 köşelidir. Gençken çok hızlı büyür, ışık gereksinimi fazladır, hava kuraklığına duyarlıdır. Park ve bahçe düzenlemelerinde formu nedeniyle tercih edilir.

27. *Cupressus sempervirens* (Servi, mezarlık servisi)

Cupressaceae

Uzun boyu (30-35 m) ve koyu yeşil yaprak dokusu ile uzaklardan dikkati çeker. Küçük bir futbol topuna benzeyen kozalakları, birbirini örtecek şekilde üst üste yerleşmiş pul yaprakları ile diğer iğne yapraklılardan farklıdır.

28. *Elaeagnus angustifolia* (Kuş iğdesi)

Elaeagnaceae

Kışın yaprağını döken çoğunlukla çalı, bazen 7-8 m'ye kadar boylanabilen bir ağaçtır. Çiçekler 1-3'lü kısa salkımlar halinde gümüşü renkte ve güzel kokuludur. Meyvesi, portakal sarısı ya da kendine has bir renktedir. Kabuğunun altında unlu tatlı kısmı vardır ve yenir. İngilizce'de Rus Zeytini adıyla anılmaktadır. Türkiye'nin Doğu Karadeniz dışında hemen her yerinde bulunur.

29. *Eriobotrya japonica* (Yeni Dünya)

Rosaceae

Her zaman yeşil, geniş tepeli, 7-8 metre boylanabilen bir ağaçtır. Vatanı Japonya ve Çin'dir. Akdeniz ülkelerinde de yetiştirilir. Türkiye'de Akdeniz sahil şeridinde meyve amaçlı, öteki ılıman bölgelerde dekoratif amaçlı olarak yetiştirilmektedir. 1-1,5 cm. boyundaki beyaz çiçekler sonbaharda açarlar Çiçek dipleri yoğun kahverengi tüylerle sarılmıştır. 2-4 cm. boyunda, yuvarlak ya da elips biçimli meyveler koyu sarı, turuncu renklidir. 1-2 cm. uzunluğunda kalın bir sapa sahiptirler. İlkbaharda en erken olgunlaşan meyvelerden biridir

30. Eucalyptus camaldulensis (Ökalıptüs)

Myrtaceae

Aromatik her zaman yeşil kırmızı gibi farklı renk ve tonlarda desenler ortaya çıkar. Genç dalları ince ve sarkıktır. 2 metrenin üzerinde çap yapabilir. Çiçeklerin 5-10 adedi bir arada 6-7 mm. genişliğindedir. tohumlar çok yüzlü ve köşelidir.

31. *Ficus carica* subsp. *carica* ( ncir)

Moraceae

Anavatanı doğu Akdeniz ve güneybatı Asya (Türkiye'den Afganistan'a kadar) olan, ağaç ya da ağacık nitelikli bir bitki türüdür.  ncir, dutgiller familyasına dahil olan  ncir (*Ficus*) cinsinin içerdiği yaklaşık 800 kadar tür içinde ticari öneme sahip meyve veren tek bitkidir. Dişi ve erkek olarak ağaçları ikiye ayrılır, aynı ağaç üstünde hem dişi hem de erkek nitelikli organlar bulunmaz. Dişi ağaçların meyvesi büyük ve fazladır, erkek ağaçların ise ufak ve az meyvesi bulunmakla meyvesi dişilerinininki gibi yenilebilir lezzette de değildir.

32. *Fraxinus angustifolia* (Dişbudak)

Oleaceae

Maksimum boyu 10-30 m arasında değışebilen dolgun ve düzgün gövdeli yuvarlak tepeli ağaç türüdür. Genellikle sulak ya da derin toprağa sahip yerlerde bulunurlar. Yaprak döken veya bazen herdem yeşil ağaç veya çalı formunda olabilirler.

33. Jasminum primulinum (Sarı yasemin)

Oleaceae

Sürekli yeşil veya yarı sürekli yeşil bir bitkidir. 2 m ye kadar boylanır ancak bitkiyi sarılacağı ortama sarmak suretiyle yardımcı olmak gerekir. Kokusuz sarı renkli yaz boyunca çiçek açar. Tohum ve çelik ile üretilir.

34. *Juglans regia* (Ceviz)

Juglandaceae

Aromatik kokulu, kışın yaprağını döken ağaçlardır. Çiçekler bir evcikli. Erkek çiçekler bir önceki yılın sürgünlerinde yan durumlu, aşağıya sarkan kedicik halinde kurul oluşturur. Sonbaharda olgunlaşan büyük çekirdekli sulu meyvenin iç kısmı 2 bölmeye ayrılmıştır. Tohum 2 loplu, yağlı ve lezzetlidir. Türkiye'de Doğu Anadolu'da doğal olarak yetişmekle beraber, hemen her tarafta kültüre alınmıştır

35. *Juniperus communis* (Adi ardıç)

Cupressaceae

15 m'ye kadar boylanabilen, çoğu kez de çalı halinde olan bir bitki türüdür. Kabuk kırmızımsı kahverengi, ince kâğıt gibi parçalara ayrılır ve dökülür. İğne yapraklar 1,5 cm. uzunluğunda dipleri geniş, uçlara doğru daralmaktadır. Uçları sivri ve batıcıdır. Sürgünlere geniş bir açı ile üçlü çevrel olarak dizilmişlerdir. Üst yüzlerinde tek bir stoma çizgisi bulunur. Çiçekler çoğunlukla iki evcikli. 5-6 mm çapında üzüksü kozalak mavimsi siyah, 2-3 yılda olgunlaşır. İlk sene yeşil, ikinci yılda ise mavimsi siyah olur. Kozalak kısa saplı olup, 3 adet tohum içerir.

36. *Juniperus sabina* (Sabin ardıcı)

Cupressaceae

Genellikle 1 m'ye kadar ve ender olarak 3-4 metre boylara ulaşan eğri gövdeli, belirgin biçimde tek gövdeli olmayan ve çoğu kez yerde sürünen bir bitki türüdür. Çiçekler bir cinsli iki evcikli olup, kozalaklar da bazen bir, bazen de iki yılda olgunlaşır. Önceleri yeşil, sonraları siyahımsı, üstü mavi dumanlıdır. Orta ve Güney Avrupa, Alpler Karpatlar, Pireneler, Türkiye, Kafkasya ve Sibirya'da doğal olarak yetişir. Ülkemizde Kuzey ve Batı Anadolu'da dağlık alanlarda kurak ve kayalık yamaçlarda, Zonguldak, Samsun, Gümüşhane, Kahramanmaraş ve Hakkari yörelerinde yayılır.

37. *Lantana camara* (Mine alı)ı)

Verbanaceae

Vatanı Amerika'nın tropik bölgeleri ve Hint Adaları'dır. Yılın uzunca bir devresinde ilkbahardan sonbahara kadar bol çiçekleri ile dikkati çeker ve özellikle sıcak yörelerimizde çok kullanılır. Herdem yeşil, 1-2 m boyunda bir çalıdır. Birçok iek bir arada iek kurulu oluşturur. iek kurulundaki ortadaki çiçekler sarı ya da portakal renginde açar. Fakat daha sonra, yani yaşlandııa renk değiştirir, kırmızı ya da beyaz olurlar. Mine alı)ının çiçekleri değişik renklerde 'kültür varyeteleri vardır, (sarı, kırmızı, pembe, beyaz) Meyveleri parlak siyah ve üzömsü görünömdedir.

38. *Laurus nobilis* (Defne)

Lauraceae

Herdem yeşil ağaç veya ağaççık görünümündeki bir bitki türüdür. Akdeniz'e özgü bir bitki olan defne, genelde 2-6 m boyunda bir çalı veya ağaçtır, ama boyu 10 metreyi bulabilir. Gövdesinin alt kısmı gri, üst kısmı yeşildir. Yaprakları 6–12 cm uzunlukta ve 2–4 cm genişliktedir. Yapraklar kokuludur, şekilleri mızrak ucu gibi, kenarları dalgalı, üst yüzleri koyu yeşil, alt yüzleri açık yeşildir. Yaprakları baharat olarak yemeklerde kullanılmaktadır.

39. *Ligustrum vulgare* (Kurtbağı)

Oleaceae

Anavatanı Avrupa, kuzey Afrika, Asya ve Avustralya ile Çin ve Japonya'dır. Adi kurtbağı Türkiye'de doğal olarak yetişen tek kurtbağı türüdür. Yaprak döken veya herdem yeşil çalı veya küçük ağaçlardır. Çiçekler er dişi, saplı veya sapsızdır. Drupa meyvenin (eriksi) endokarpı zarımsı veya kâğıt gibidir.

40. *Lonicera caucasica* subsp. *orientalis* (Hanimeli)

Caprifoliaceae

Güzel kokulu ağaç veya çalılardır. Yaklaşık 180 türü vardır, bunun 100 kadarı Çin'dedir. Avrupa ve Kuzey Amerika'da 20şer türü vardır. Yapraklar karşılıklı, basit oval ve 1-10cm uzunlukta çoğunlukla dökülen olmakla beraber sürekli olanları da bulunur. Türlerin çoğu hoş kokulu, yenilebilen nektar üreten, çan şeklinde çiçeklere sahiptir.

41. *Magnolia grandiflora* (Manolya)

Magnoliaceae

Her dem yeşil ve yaprak döken odunsu bir bitki türüdür. Manolya türlerinin tabii alanı oldukça dardır. Kuzey Amerika'nın doğusu, Orta Amerika, Batı Hindistan ve de Doğu ve Güney doğu Asya'yı içerir. Bugün manolyanın çok türü ve herhangi bir zamanda artırılan miktarı, Kuzey Amerika'nın büyük bir kısmında, Avrupa, Avustralya ve Yeni Zellanda'da süs ağacı olarak bulunabilir. Tür adını Fransız Botanikçi Pierre Mognal'dan alır.

42. Malus floribunda (Çiçek elması)

Rosaceae

Yaprak döken, küçük ağaç ya da çalı nitelikli bir bitki türüdür. Çiçek elmalarının çiçekleri 2 ila 5 santim genişliğinde olurlar ve çoğu zaman birbirlerinden ayrı dururlar. Bir tas şeklinde büyüyen çiçekleri 5 yapraklıdır. Çiçeğin alt kısmı kova şeklindedir.

43. *Malus sylvestris* subsp. *mitis* (Elma)

Rosaceae

15 m ye kadar boylanabilen ağaçlardır. Yaprakları 3-5 cm boyunda, 2-3 cm genişliğinde genişçe elips, yuvarlak-yumurta biçiminde, sivri uçludur. Alt yüzü tüylü ve grimsi yeşil, üst yüzü ise tüysüz koyu yeşil renklidir. Kahverengi-gri gövde ileri yaşlarda levhalar halinde soyulur, çatlaklaşır. Çiçekler az sayıda çiçekten oluşmuş şemsiyemsi salkım, çanak yaprak küçük ve tüylü, taç yapraklar 5 adet dışı pembe, içi beyazdır. Yapraklanmadan önce çiçek açar.

44. *Morus alba* (Ak dut)

Moraceae

Anavatanı doğu Asya olan hızlı büyüyen 15-20 m'ye kadar boylanabilen orta büyüklükte bir bitki türüdür. Kalın dallı, geniş tepeli bir ağaçtır. Genç ağaçlarda yapraklar 20 cm uzunluğunda, loplu olup yuvarlaktır. Yaşlılarda genellikle 8-15 cm, tam, kalp şeklinde, tabanı asimetrik, kenarları testere dişlidir. Sürgünler kesildiğinde süt gibi salgılar akar. Meyveler olgunlaşınca beyaz renk alır; tatlıdır. Bazı varyete ve formları park ve bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilir. Odunu sarı renkli dayanıklıdır. Tarım aletleri, müzik aletleri yapımında kullanılır.

45. *Morus nigra* (Kara dut)

Moraceae

10-13 metreye kadar boylanabilen, Asya kıtasına özgü bir bitki türüdür. Yapraklar 10-20 cm uzunluğunda ve 6-10 cm genişliğinde, alt yüzeyi tüylü, üst yüzeyi pürüzlü ve kısa sert tüylüdür. Yenebilen meyveleri koyu mor ya da hemen hemen kara renkli, olgunlaşınca 2-3 cm uzunluğunda çok sayıda bileşik meyveden oluşur.

46. *Musa acuminata* (Muz)

Musaceae

Güneydoğu Asya'nın tropikal bölgelerinde doğal olarak yetişen bir ağaçsı bitkiye ve bu bitkinin sarı kabuklu uzun meyvelerine denir. Türkiye'de daha çok Anamur ile Alanya arasında üretilmektedir. Dünya üzerinde meyvesi belki de en fazla tüketilen bitkilerden biridir. Faydaları şunlardır: Muz kemik gelişimini sağlar, sinir zafiyeti ve yorgunluğu giderir. Böbrek ve mafsallarda iltihabında, bağırsak hastalıklarında faydalıdır. Müzmin kabızlık çekenler fazla yememelidir. B1, B2, C, A ve E vitaminlerini içeren muz, potasyum, demir, kalsiyum, fosfor, sodyum ve iyot açısından da çok zengindir.

47. *Myrtus communis* (Mersin ağacı)

Myrtaceae

Maki grubundan çalı formunda bir bitkidir. Boyları 2-3 m ye kadar yükselebilen bitki, Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü yerlerde, özellikle kıyı kesimlerde görülür. Bitkinin aynı isimle anılan beyaz ve mor renkte meyveleri eylül ayında olgunlaşır ve çerez olarak tüketilir. Ayrıca bitkinin genç sürgünleri, çelenk süslemesinde de kullanılmaktadır. Bitkinin kökleri toprağın hem derinlerine kadar indiğinden hem de toprağın yüzeyine yakın yerlerine dağıldığından, bu bitki yörede erozyon önlemede etkin olarak kullanılmaktadır.

48. Nerium oleander (Zakkum)

Apocynaceae

Haziran-Eylül ayları arasında beyaz, pembe, kırmızı, sarı ve krem renklerde çiçekler açan 2-5 m yüksekliğinde zehirli bir bitki türüdür. Dere yataklarında ve su kenarlarında yetişir. Susuzluğa en dayanıklı bitkilerdendir ve kışın yapraklarını dökmez. Ayrıca bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilir. Gövdeleri dik, esmer renkli ve silindirik şeklindedir. Yaprakları mızrak şeklinde, kısa saplı, karşılıklı veya üçlü dairesel durumlarda dizilmiştir. Çiçekler, yalancı şemsiye durumunda toplanmış, güzel kokulu, büyük çiçeklerin sapları tüylü ve oldukça kısadır.

49. *Opuntia ficus-indica* (Hint inciri)

Cactaceae

Türkçede bu kaktüs türü için Frenk inciri, dikenli incir ya da halk ağzında kaynanadili adları da kullanılır. 5-10 cm uzunluğunda, kırmızı, sarı, turuncu renklerde kabuğu olan etli bir meyvedir. Üzerinde çok sayıda diken bulunur. İçinde tohumları bulunur. Tatlı ve suludur. Yenilebilir. Ancak, yerken kabuk kısmı soyulup çıkarılır. Akdeniz'de doğal olarak yetişir. Türkiye'de Batı ve Güney Anadolu'da bulunur.

50. *Parkinsonia aculeata* (Sülün ağacı)

Fabaceae

Önemli park ağacıdır Ortalama boyu 3-6 metredir. Haziran temmuz aylarında kurullar halinde sarı çiçek açar. Vatanı tropikal Afrika'dır Ege ve Akdeniz bölgelerinde park ve bahçelerde süs ağacı olarak yetiştirilmektedir. Yaprakları ufak olup eliptiktir. Işık ağacıdır. Sarı renkli çiçekleri başak şeklindedir. Minimum sıcaklık isteği 15°C'dir.

51. *Paulownia catalpifolia* (Pavlonya)

Scrophulariaceae

Çin'de yaşayan, çok hızlı büyüyen, içinde ülkemizin de bulunduğu Kuzey Yarıküre'de özellikle kerestesi için yetiştiriciliği yapılan bir ağaçtır. Ortalama ömrü 70 yıl olup, 5 yılda ekonomik kesime gelebilmekte ve ertesi yıl kesim yerinden tekrar sürmektedir. Çok hızlı büyümesi, güzel kokulu çiçekleri, dekoratif geniş yaprakları, düzgün gövde yapısı çok miktarda oksijen üretimi ve erozyonu önleme kabiliyeti, Pavlonya ağacının peyzaj düzenlemelerinde, parklarda, fabrika alanlarında, çiftliklerde ve daha pek çok uygulama alanlarında tercih edilmesinin başlıca nedenleri arasındadır.

52. *Pelargonium zonale* (Sardunya)

Geraniaceae

Anayurdu Güney Afrika olan çok yıllık bir bitkidir. Akdeniz ülkelerinde o kadar çok yetiştirilir ki Akdeniz'le özdeşleştirilmiştir. Kışa dayanıklıdır. Pembe,sarı beyaz ve kırmızı tonlarında çiçekleri vardır. Eşaysız ürer ve ekilen küçük bir parçadan büyüyebilir. Genel, sakız sardunyası, ceylan ve ıtır gibi türleri vardır. Sıcağı sever ve çok çiçek açması için bol güneş görmelidir. Gelişmesi için neme lüzum yoktur.Ayrıca bu çiçek kıvil toprakta daha hızlı büyüyebilir.

53. *Phoenix dactylifera* (Hurma)

Arecaceae

Tropikal, ılıman ve çöl ikliminin görüldüğü yerlerde yetişen bir bitki türüdür. Kazık ve saçak kök yapısına sahiptir. Ağacın pürüzlü gövdesi gri ağırlıklı kahverengi gibidir. Sıcağı, güneşi sever, soğuktan hoşlanmaz. Türkiye'de Akdeniz ikliminin olduğu yerlerde yetişir.

54. *Picea orientalis* (Doğu ladini)

Pinaceae

40-50 metre, bazen de 60 metre boylara ulaşan, 1,5-2 metre çap yapabilen, dolgun ve düzgün gövdeli, sivri tepeli önemli bir orman ağacı türüdür. Dallar çevreli olarak sık bir halde tüm gövdeye yerleşmiştir. Tomurcuk kahverengi, sivri ve reçinesizdir. Doğu ladini bilinen ladin taksonlarının en kısa iğne yapraklısı olup uzunlukları 6-11 mm, uçları keskin değil, kör ya da küt olarak sonuçlanır. Cilalı görünümlü ve koyu yeşildir. Enine kesitleri dört köşelidir. Her yüzünde 1-4 sıra stoma çizgisi bulunur.

55. *Pinus nigra* (Karaçam)

Pinaceae

Karaçam ağaçları 35-40 m boy yapar. Yaşlı ağaçlarda gövde derin çatlaklıdır, kalın ve esmer kabukları vardır. Bol miktarda reçineye sahiptirler. Karaçam ağaçları daha çok kıyı bölgelerinin yukarı kesimlerinde saf ya da karışık ormanlar kurar, hatta step bölgelerine kadar sokulur. Türkiye'de yaklaşık 2.527.685 hektar saf karaçam ormanı bulunmaktadır. Gövdesinin ve dallarının kalınlığı, gri ve derin çatlaklı kabuğu, iğne yapraklarının koyu yeşil rengi ile diğer çam türlerinden ayrılır.

56. *Pinus sylvestris* (Sarıçam)

Pinaceae

Avrupa'nın hemen her yerinde, Kafkaslar, Sibirya ve Kuzey Asya'da yayılış gösteren bir bitki türüdür. Adını, levhalar halinde ayrılan gövde kabuğunun tilki sarısı renginden alır. Narin gövdeli, sivri tepeli ve ince dallı bir ağaçtır. Yetişkin bireylerinin boyu 40 metreyi aşar. İğne yaprakları ikili, mavi-yeşil, kıvrık, sık dizilmiş, genellikle 4-5 cm uzunlukta, uçları sivri, genellikle 2-3 yıl, nadir olarak da 4-5 yıl ömrü vardır. Tohumları gri veya siyahımsı yumurta biçimindedir.

57. *Platanus orientalis* (Çınar)

Platanaceae

Anavatanı Kuzey Amerika, Avrupa'nın doğusu ve Asya'dır. Çınarlar ormanlardan daha ziyade dere, ırmak ve nehir yataklarında bulunsa da esasen süs bitkisi olarak yetiştirilir. Bunlar su başlarında, büyük çayırılık ve mesire yerlerinde gölge ağacı olarak dikilmektedir. Yaprakları tozdan ve gazlardan fazla etkilenmediklerinden büyük endüstri şehirlerinin caddelerinde, park ve bahçelerde fazla görünmektedir. Çınar odunundan, alet sapları, fıçı, çit kazığı yapımında ve mobilyacılıkta, ayrıca yakacak olarak yararlanılır. Ayrıca tanen içeren kabukları kabız yapıcı ve ateş düşürücü olarak içten, antiseptik olarak da dışarıdan kullanılır.

58. Plumbago auriculata

Plumbaginaceae

2 m'ye kadar boylanabilen ağaçlardır. Çiçekleri beyaz, mor, kırmızı ya da pembe renkte olabilir. Dünyanın ılıman ve tropik bölgelerinde yetişmektedir. Bazı inanışlara göre bu bitkinin kurşun zehirlenmesine çare olduğuna inanılmaktadır.

59. *Punica granatum* (Nar ağacı)

Lythraceae

Haziran-Temmuz aylarında kırmızı renkli çiçekler açan, iki ile beş metre boylarında ağaççıklardır. Çiçekler kısmen sapsız, tek tek ve birkaçı bir arada bulunur. Meyvenin yenen kısmı, etli ve bol usareli olan tohumlarıdır. Bir nar meyvesinde 600 civarında tohum bulunur. Tohumların renkleri beyazdan koyu kırmızıya doğru değişik renk tonlarına sahiptir.

60. *Pyracantha coccinea* (Ateş dikeni)

Rosaceae

Yaz kış yeşil kalan çalılardandır. Meyveleri halk arasında "Köpek Elması" olarak da bilinir. 3 metreye kadar boylanabilir. İnce uzun ve oval yaprakları vardır. Salkım şeklinde sarımtırak ve beyaz çiçekler açar. Dikenli bir çalıdır. Koyu kırmızı, kırmızı turuncu ve sarı renkli, üzüm salkımı şeklinde meyveleri olur. Meyveleri tatlıdır. İnsan sağlığına, özellikle de yüksek tansiyona olumlu etkisi vardır. Ilıman yerleri sever. Bol ışığa, az suya ihtiyaç duyar. Bahçelere tek başına ya da gruplar halinde dikilebilir. Ayrıca çit oluşturmak için de kullanılır.

61. Qercus cerris (Saçlı meşe)

Fagaceae

Anavatanı Güney Avrupa ve Anadolu olan bir bitki türüdür. 20-30 m veya daha yükseklikte, gövdesi 2 m çapında, tacı gençlikte konik yaşlandıkça genişleyen bir orman ağacıdır. Haziran ayında görülen sürgün tabanından çıkan kediciğ tipi erkek çiçeklerin rengi sarımsı kahverenginden kırmızıya döner. 1-5'i bir arada bulunan kısa boylu diş çiçeklerin sapı tüylüdür.

62. Robinia pseudoacacia (Yalancı akasya)

Fabaceae

Anavatanı Kuzey Amerika ve Kuzey Meksika'dır. 4-25 m'ye kadar boylanabilen yaprak döken çalı veya ağaçlardır. Tüysü yapraklar, 7-21 oval yaprakçıktan oluşmuştur. Çiçekler beyaz veya pembe, sarkık şemsiyedir. Bir çok türde sürgünler dikenli ve tüylüdür. Cinse Fransız bahçıvan Jean Robin'in adı verilmiştir. Avrupa'ya 1601 yılında getirilmiştir.

63. Rosa sp. (Göl)

Rosaceae

Anavatanı Anadolu, İran ve Çin'dir.ama başka yerlerde de yetişir.çok güzel ve kıymetlidir. Park ve bahçelerin süslenmesinde kullanıldığı gibi olanları balkon ve terasları süsler. Kesme çiçekçilikte çok talep edilen bir çiçektir.

64. Rosmarinus officinalis (Biberiye)

Lamiaceae

Mor çiçekli ve çalı görünümlü bitkidir. Akdeniz çevresinde yaygın olarak yetişen bitkinin genç sürgünleri bahar olarak, kendisi ise süs bitkisi olarak kullanılır. Çiçekleri haşlanarak uyarıcı bir şurup elde edildiği gibi, "biberiye ispiertosu", kolonya vb. yapmaya yarayan değerli bir esans da çıkarılır. Ayrıca, yapraklarından yağ elde edilir. Etleri marine etmekte de kullanılabilir.

65. Rubus sp. (Böğürtlen)

Rosaceae

İnsan sağlığında önemli rolleri olan organik asitler, mineraller ve vitaminler bakımından çok zengin bir bitki türüdür. Çiçeklenme genellikle Mayıs ayında başlayıp Ağustos ayına kadar devam etmektedir. Bu nedenle bitki üzerinde değişik olgunlaşma devrelerinde olan meyve salkımları birbirini izler.

66. *Senecio maritimus* (Kül çiçeği)

Asteraceae

Anayurdu Akdeniz Havzası ile Türkiye'dir. 40 - 80 cm. kadar boylanabilen yarı çalı formunda çok yıllık bitkilerdendir. Ancak, bazı koşullarda bitkiye bir yıllık işlemleri uygulanmaktadır. Kül çiçeğinin sapları, dipten başlayarak dallanır. Bitkinin alması dizili yaprakları derin girintili çıkıntılı ve dolayısıyla çok dekoratif yapıda olup gümüşü renktedir. Yapraklarının arasında uzayan dallarının ucunda bitkinin ikinci yılında küçük ve sarı renkli bileşik çiçekleri şemsiyeler oluşturarak yaz mevsiminde açar.

67. Schinus molle (Yalancı karabiber ağacı)

Anacardiaceae

En fazla 10 metreye kadar boylanan sarkık dallı, her dem yeşil bir ağaçtır. Yaprakları tüysüdü. İlkbaharda salkım vaziyetinde sarı çiçekleri, yazın yuvarlak kırmızı meyveleri sonbaharda olgunlaşır. Hızlı büyüyen bir türdür Akdeniz ve Ege bölgesinde, hızlı yetişen ve su isteği az olduğundan park ve bahçe tanzimlerinde kullanılır. Esas vatanı Orta ve Güney Amerika'dır. Kabuklarından Amerikan sakızı elde edilir.

68. *Syringa vulgaris* (Leylak)

Oleaceae

20'ye yakın türü bulunan, bahçe ve parkların süslenmesinde çok kullanılan soğuklara oldukça dayanıklı ağaç veya çalılardır. 3-4 metre boylanabilir. Avrupa ve Asya'da yetişen salkım biçiminde güzel kokulu çiçekler açan leylak cinsi üyeleri, bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilirler. Yaprakları parlak yeşil renkte, kenarları düz ve kalp şeklindedir. Bir yıllık dalları üzerinde bulunan çiçekleri bahçe süslemesinde kullanıldığı gibi kesme çiçekçilikte de kullanılır. Çeşitli melezlemelerle yalınkat veya katmerli, beyaz, pembe, kırmızı, açık ve koyu mor, ebruli, krem renginde çiçekler açan pek çok türü elde edilmiştir.

69. Tamarix sp. (Ilgın)

Tamaricaceae

Avrasya'nın her yanında yetişen 90 kadar türü bulunan ılgın cinsi üyeleri, beyaz ya da pembe çiçek açarlar. Çeşitli türleri çit bitkisi olarak ya da bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilir.

70. Thuja orientalis (Mazı)

Cupressaceae

Doğu Asya ve Kuzey Amerika'nın batı bölgelerinde yetişen ve odunu için ya da süs ağacı olarak başka ülkelerde de yetiştirilen kozalaklı ağaçlardır. Türkiye'de doğal olarak bulunmazlar ancak süs bitkisi olarak yetiştirilmektedir.

71. *Vitis vinifera* (Üzüm)

Vitaceae

Yeryüzünde kültürü yapılan en eski meyve türlerinden birisidir. Tarihçesi M.Ö. 5000 yılına kadar dayanır. Anavatanı Anadolu'yu da içine alan Küçük Asya, Kafkasya'yı da kapsayan bölgedir. Diğer meyvelerle kıyaslandığında en fazla çeşide sahip olan türlerden biri olan üzüm 15.000'nin üzerinde üzüm çeşidi bulunduğu tahmin edilmektedir. Anavatanı Anadolu olan çeşitler 1200'ün üzerindedir. Bu çeşitlerden oluşturulmuş Milli Koleksiyon Bağı Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsünde bulunmaktadır. Bunların 50-60 kadarının ekonomik üretimi yapılmaktadır.

72. *Washingtonia filifera* (Kaliforniya Palmiyesi)

Areaceae

Tropikal görüntülerin akla geldiğinde ilk düşünölen bitkilerden olan bu palmiyenin Anavatanı Amerika Birleşik Devletlerinin güneybatı bölgeleri ve Meksika'nın kuzeyidir. Bitki uzun kolonu andıran görüntüsü ile 13-14 m boy yapar, 3-4,5 m yayılır. Dolgun tacı açık yeşil renkli yelpazeyi andıran yapraklar tarafından oluşturulmuştur. Yaprak saplarının kenarları dişlidir. Çiçekleri mumsu görüntüde kremsi beyaz renktedir ve salkım halindedir.

www.osmaniye.edu.tr